

15.4.14 MUSIIKKI

”Musiikin opetuksen tehtävänä on luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen toimintaan ja aktiiviseen kulttuuriseen osallisuuteen. Opetus ohjaa oppilaita tulkitsemaan musiikin monia merkityksiä eri kulttuureissa sekä yksilöiden ja yhteisöjen toiminnoissa. Oppilaiden musiikillinen osaaminen laajenee, mikä vahvistaa myönteistä suhdetta musiikkiin ja luo pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Musiikin opetus rakentaa arvostavaa ja uteliasta suhtautumista musiikkiin ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen.

Toiminnallinen musiikin opetus ja opiskelu edistävät oppilaiden musiikillisten taitojen ja ymmärryksen kehittymistä, kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. Näitä vahvistetaan ottamalla musiikin opetuksessa huomioon oppilaiden musiikilliset kiinnostuksen kohteet, muut oppiaineet, eheyttävät teemat, koulun juhlat ja tapahtumat sekä koulun ulkopuolella tapahtuva toiminta. Oppilaiden ajattelua ja oivalluskykyä kehitetään tarjoamalla säännöllisesti mahdollisuuksia äänen ja musiikin parissa toimimiseen, säveltämiseen sekä muuhun luovaan tuottamiseen. Musiikin opetuksessa oppilaat opiskelevat musiikkia monipuolisesti, mikä edesauttaa heidän ilmaisutaitojensa kehittymistä.

Vuosiluokkien 7–9 musiikin opetus luo mahdollisuuksia musiikillisen osaamisen ja maailmankuvan laajentamiseen. Samalla opetus ohjaa oppilaita tulkitsemaan musiikin merkityksiä ja jäsentämään musiikkiin liittyviä tunteita ja kokemuksia. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää oppilaiden kriittistä musiikkikulttuurien lukutaitoa ohjaamalla heitä analysoimaan ja arvioimaan, miten musiikilla viestitään ja vaikutetaan. Oppilaiden toimijuutta ja ajattelua vahvistetaan kertaamalla ja syventämällä aiemmin opittuja musiikillisia taitoja. Lisäksi oppilaat saavat tilaisuuksia oman oppimisensa suunnitteluun ja arviointiin. Heillä on mahdollisuus monipuoliseen luovaan musiikilliseen ilmaisuun ja musiikin tuottamiseen yksin ja yhdessä muiden kanssa. Tätä tuetaan luomalla yhteyksiä muihin ilmaisumuotoihin. Käyttäessään tieto- ja viestintätekniikkaa oppilaat tutustuvat musiikin ja digitaalisen median tekijänoikeuksiin ja käyttömahdollisuuksiin sekä niihin liittyviin mahdollisiin eettisiin ongelmiin.

Musiikin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7–9

Musiikillisten tietojen ja taitojen oppiminen tapahtuu musisoiden eli laulaen, soittaen, kuunnellen, liikkuen, improvisoiden ja säveltäen sekä taiteidenvälistä työskentelyä ja teknologiaa hyödyntäen. Sisällöt valitaan siten, että oppilas tutustuu musiikkikulttuureihin ja -tyyleihin monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödynnevät paikallisia mahdollisuuksia ja oppilaiden kokemuksia.

S1 Miten musiikissa toimitaan: Opetuksessa on keskeistä musiikillisten ilmaisutaitojen monipuolinen kehittäminen sekä omien ideoiden ja ratkaisujen tuottaminen. Äänenkäyttöä, laulutaitoa ja käytössä olevien keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoja syvennetään yhteismusisoinnissa.

S2 Mistä musiikki muodostuu: Musisoinnissa käytetään aiemmin opittuja musiikkikäsitteitä ja musiikin perusmerkintätapoja. Taitojen kehittyessä käsitteellistä osaamista syvennetään ja sovelletaan musisoinnin eri tilanteissa. Opetuksessa huomioidaan myös tulkinnan merkitys musiikillisessa ilmaisussa.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa: Musiikillisten taitojen ja tietojen ohella opetuksessa käsitellään oppilaiden esille tuomia aihepiirejä sekä heidän musiikkiin liittyviä kokemuksiaan ja havaintojaan. Myös kuluttamisen ja kestävän hyvinvoinnin näkökulmat ovat olennaisia musiikissa. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä musiikin ja muiden oppiaineiden sekä erilaisten yhteiskunnallisten ilmiöiden välille. Samalla pohditaan ja arvioidaan kriittisesti musiikin merkityksiä elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina.

S4 Ohjelmisto: Ohjelmistoon ja erityisesti kuunteluohjelmistoon valitaan monipuolisesti eri kulttuurien ja aikakausien musiikkia kansanmusiikista taidemusiikkiin ajankohtaiset musiikilliset ilmiöt huomioiden. Äänenkäyttöä ja laulutaitoa harjoitetaan yksi- ja moniäänisten yhteislaulujen tai soololaulujen, äänikokeilujen ja erilaisten ääniharjoitteiden avulla. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon kulttuuriperinnön vaaliminen, oppilaita innostavat teokset ja tehtävät sekä ohjelmiston käyttökelpoisuus musiikillisten taitojen oppimisessa. Ohjelmistoon sisältyvät myös oppilaiden omat luovat tuotokset ja sävellykset.” (OPS 2014, 422–423.)

MUSIIKKI 7.Ik

Musiikin tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet		Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
Osallisuus	T1 kannustaa oppilasta rakentamaan toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä	S1 - Opettaja ohjaa ja rohkaisee oppilasta toimimaan aktiivisena ryhmän jäsenenä. - Ohjataan oppilasta omalla toiminnallaan rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössä.		- Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Monipuolinen itsensä ilmaiseminen, empatiakyvyn kehittäminen, omien taitojen soveltaminen yhteistyötilanteissa. Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Kuulluksi ja arvostetuksi tulemisen kokemukset auttavat näkemään vaikuttamisen mahdollisuuksia ja tapoja.
	T2 ohjata oppilasta ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä	S1 - Ohjataan ja rohkaistaan oppilasta luontevaan ja terveeseen äänenkäyttöön sekä kehittämään laulutaitoa edelleen.		Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Taiteen kokeminen ja tulkitseminen, kulttuuriperinnön merkityksen ymmärtäminen.
Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen	T3 kannustaa oppilasta kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimin	S1 - Ohjataan oppilasta kehittämään soitto- ja yhteismusisointitaitojaan monipuolisesti.	- Kitaransoitto	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Monipuoliset vuorovaikutustilanteet, yhdessä musisoiminen esiintymis- ja muissa vuorovaikutustilanteissa. - Empatiakyvyn kehittäminen. - Esteettisyyden edistäminen ja siitä nauttiminen.
	T4 rohkaista oppilasta monipuoliseen musiikkiliikunnalliseen kokemiseen ja ilmaisuun	S1 - Ohjataan oppilasta musiikin kokemiseen ja ilmaisuun liikkuen.		Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Monipuoliset vuorovaikutustilanteet, yhdessä musisoiminen esiintymis- ja muissa vuorovaikutustilanteissa. - Empatiakyvyn kehittäminen. - Esteettisyyden edistäminen ja siitä nauttiminen.
	T5 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja mu-	S3 - Tarjotaan oppilaalle mahdollisuuksia elämykselliseen	- Sibelius	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Monipuoliset kuuntelutilanteet, kuuntelutilanteiden havainnointi ja analysointi.

	siikin elämykselliseen kuunte- luun ja havainnointiin sekä oh- jata häntä keskustelemaan ha- vainnoistaan	kuunteluun sekä ohjaa oppi- lasta jäsentämään ja kerto- maan kuulemastaan.		
	T6 kannustaa oppilasta raken- tamaan luovaa suhdetta mu- siikkiin ja ohjata heitä improvi- sointiin, sovittamiseen ja sävel- tämiseen sekä taiteidenväli- seen työskentelyyn	S 1 - Ohjataan ja kannustetaan oppilasta keksimään, suun- nittelemaan ja toteutta- maan omia sävellyksiä yksin ja ryhmässä oppiainerajat ylittäen.	- Tarinasäveltäminen yhteis- työssä jonkin esi- tai alkuope- tusluokan kanssa.	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Oppilaan vastuu opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisesta, työn suunnittelusta ja oman työs- kentelyprosessin arvioinnista. Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Oman kulttuuriperinnön arvostaminen ja uusinta- minen. Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6) - Musiikkiprojektit
	T7 ohjata oppilasta musiikin tal- lentamiseen ja tieto- ja viestin- täteknologian luovaan ilmaisul- liseen käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monia- laisia kokonaisuuksia	S1 - Ohjataan oppilasta tallenta- maan musiikkia eri tavoin esim. koulun omaa teknolo- giaa käyttäen, kuvataiteen tai liikunnan keinoin oppiai- nerajat ylittäen.		Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Rohkaistaan oppilasta luoviin ratkaisuihin, kuvitte- lukuun käyttöön. - Oppiainerajat ylittävä toiminnallinen työskentely. - Koulun ulkopuolella opittujen taitojen soveltami- seen kannustaminen. - Vertaisoppiminen (pari- ja ryhmätyöskentely) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Erilaisten ilmaisutapojen kokeilu, tekemisen ja il- maisun ilo. Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Erilaisten tv- laitteiden ja ohjelmistojen käyttö koulun laitteistosta riippuen, tekijänoikeuksien peruseränteiden tunteminen.
Kulttuurinen ym- märrys ja monilu-	T8 ohjata oppilasta tarkastele- maan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtämään, miten musiik- kia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuu- reissa	S3 - Ohjataan oppilasta tutustu- maan musiikkiin taiteen la- jina ja sen rooliin viestin- nässä ja vaikuttamisessa eri kulttuureissa ja eri aikakau- sina. S4	- Tutustumiskäynti mahdolli- suuksien mukaan eri musii- kintekijöiden työhön tai esim. konserttikäynti.	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Mediaympäristöjen analysoiminen, yhteistyö ja vuorovaikutus koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Monilukutaito (L4) - Maailmanmusiikkiin tutustuminen.

		- Valitaan erityisesti kuunte- luohjelmistoon monipuoli- sesti eri kulttuurien ja aika- kausien musiikkia.		
	T9 rohkaista ja ohjata oppilasta käyttämään musiikin merkintä- tapoja, käsitteitä ja terminolo- giaa musiikillisessa toiminnassa	S2 - Ohjataan oppilasta ymmär- tämään laulamisen ja soitta- misen kautta tapoja merkitä musiikkia tutustumalla ja soittamalla sointu- ja nuotti- merkinnöistä.		Monilukutaito (L4) - Musiikin kielen tulkitseminen, tuottaminen ja ar- vioiminen.
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa	T10 ohjata oppilasta tunnistaa musiikin vaikutuksia tun- teisiin ja hyvinvointiin	S3 - Ohjataan oppilasta tunnistaa musiikin vaikutuksia tunnetiloihin ja ymmärtä- mään musiikin merkityksen omalle hyvinvoinnille.		Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Omaa hyvinvointia edistävien tekijöiden tunnistaminen, musiikkilaitteiston turvallinen käyttö. - Tunnetaitojen ja sosiaalisten taitojen kehittäminen. Monilukutaito (L4) - Musiikin merkityksen ymmärtäminen omalle hyvinvoinnille.
	T11 ohjata oppilasta huolehti- maan kuulostaan sekä musi- sointi- ja ääniympäristön turval- lisuudesta	S1 - Ohjataan oppilasta vastuul- liseen instrumentin käyt- töön sekä tuottamaan mu- siikkia huomioiden turvalli- sen desibelitason.		Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Omaa hyvinvointia edistävien tekijöiden tunnistaminen, musiikkilaitteiston turvallinen käyttö.
Oppimaan oppi- nen musiikissa	T12 ohjata oppilasta kehittä- mään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppi- miselle ja arvioimaan edisty- mistään suhteessa tavoitteisiin	S1 - Ohjataan oppilasta ymmär- tämään harjoittelun merki- tyksen musiikillisen tavoit- teen saavuttamiseksi ja arvi- oimaan omaa edistymis- tään.		Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Omien luontevien oppimistapojen tunnistaminen, työn suunnittelu ja edistymisen arviointi.

Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolinen ja joustava musiikin opiskelukokonaisuus, joissa erilaiset musiikilliset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusiointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita ja sitouttavat heidät kehittämään musiikillista osaamistaan. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Musiikkikäsitteitä opiskellaan musiikillisin työtavoin. Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia. (OPS 2014, 424.)

Musiikin erilaiset työtavat asettavat opetustilalle ja oppimisympäristölle muusta koulutyöstä poikkeavia vaatimuksia. Tilan on oltava muunneltavissa saman tunnin aikana avoimesta tilasta erilaisiin ryhmäjärjestelyihin. Oppimisympäristön on oltava kannustava, toiminnallinen ja omatoimisuutta tukeva. Fyysisenä ympäristönä toimii koulurakennus kaikkine tiloineen mukaan lukien ulkotilat. Musiikin luokan varustelu on mahdollisimman monipuolista; musiikkiluokassa on oltava piano, säestyssoittimia, bändisoittimia, perkussioita, äänentoisto- ja av-laitteet sekä musiikin tallennukseen, dokumentointiin ja editointiin tarvittavaa laitteistoa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki musiikissa vuosiluokilla 7–9

”Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, aikaisempi oppiminen ja kiinnostuksen kohteet. Työtapoja, opetusvälineitä ja soittimistoa sekä ryhmätyöskentelyä koskevat ratkaisut tehdään oppilaita kuullen. Ratkaisuilla luodaan musiikin oppimista edistäviä yhteismusiisoinnin tilanteita sekä vahvistetaan oppilaiden itsetuntoa, työskentelytaitoja ja oma-aloitteisuutta. Työtapojen valinnassa kiinnitetään huomiota musiikkikulttuurin ja musiikin opetuksen mahdollisten sukupuolittuneiden käytäntöjen muuttamiseen.” (OPS 2014, 424.)

Opettaja ottaa suunnittelussaan huomioon oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Tarvittaessa koulun avustajia käytetään apuna ryhmän eriyttämisessä ja toiminnan monipuolistamisessa.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi musiikissa vuosiluokilla 7–9

Musiikin opetuksessa formatiivinen arviointi tarkoittaa kannustavaa ja rakentavaa palautetta opintojen aikana. Se tukee oppilaiden motivaation rakentumista ja auttaa jokaista löytämään omat vahvuutensa. Ohjaava palaute auttaa oppilasta hahmottamaan yhä paremmin soivaa musiikillista toteutusta, musiikillista ilmaisua ja musiikin merkityksiä. Palautetta oppilas tarvitsee erityisesti, kun hän toteuttaa luovaan tuottamiseen liittyviä kokonaisuuksia. Palautteen avulla oppilaita rohkaistaan toimimaan aktiivisesti ja vastuullisesti sekä soveltamaan käytännössä oppimaansa musiikin tietoa ja taitoa. Musiikin summatiivisessa arvioinnissa oppilaille tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Arviointi kohdistuu sekä oppilaan tiedolliseen osaamiseen että musiikillisiin taitoihin erilaisissa oppimistilanteissa ja -ympäristöissä. Musiikissa harjoittelu- ja työskentelytaitojen kehittäminen eli oppimaan oppiminen on yksi arvioitavista kriteereistä.

Päätösarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona musiikin opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena vuosiluokilla 7, 8 tai 9 paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetyn ja kuvatun tuntijaon mukaisesti. Päätösarviointi kuvaa sitä, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut musiikin oppimäärän tavoitteet. Päätösarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt musiikin tavoitteet ja niihin liittyvät päätösarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Päätösarvosana on musiikin tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Oppilas on saavuttanut oppimäärän tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin

kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan musiikin oppimäärän tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin päättöarvioinnin kriteereihin.

Paremmän osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Musiikissa oppilaan oppimisen tavoitteet on johdettu musiikin opetuksen tavoitteista. Musiikin oppimisen tavoitteet ja arvioinnin kohteet koostuvat osallisuuden taidoista, musiikillisista taidoista ja tiedoista, luovasta tuottamisesta, kulttuurisen ymmärtämisen taidoista, monilukutaidosta, hyvinvoinnin ja ääniturvallisuuden taidoista sekä oppimaan oppimisen taidoista. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylempien arvosanan kuvauksiin.

Opetuksen ta- voite	Sisältöalueet	Opetuksen ta- voitteista johde- tut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohde	Osaamisen ku- vaus arvosanalle 5	Osaamisen ku- vaus arvosanalle 7	Osaamisen ku- vaus arvosanalle 8	Osaamisen ku- vaus arvosanalle 9
Osallisuus							
T1 kannustaa oppilasta raken- tavaan toimin- taan musisoivan ryhmän ja mu- siikillisten yhteis- söjen jäsenenä	S1–S4	Oppilas oppii toimimaan mu- siikillisten yhteis- söjen jäsenenä.	Musiikillisen ryhmän jäse- nenä toimimi- nen	Oppilas osallistuu musisoivan ryh- män toimintaan opettajan konk- reettisen ohjeen mukaan.	Oppilas osaa toi- mia musisoivan ryhmän jäse- nenä.	Oppilas toimii it- senäisesti musi- soivan ryhmän ja musiikillisen yhteisön jäse- nenä huolehtien osuudestaan.	Oppilas toimii ra- kentavasti musi- soivan ryhmän ja musiikillisen yhe- teisön jäsenenä huolehtien osuu- destaan sekä kannustaen ja auttaen toisia.
Musiikilliset taidot ja tiedot sekä luova tuottaminen							
T2 ohjata oppi- lasta ylläpitä- mään äänen- käyttö- ja laulu- taitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryh- män jäsenenä	S1–S4	Oppilas kehittää äänenkäyttö- ja laulutaitoaan edelleen musi- soivan ryhmän jäsenenä.	Äänenkäyttö ja laulaminen mu- siikkiryhmän jä- senenä	Oppilas käyttää ääntään osana musiikillista il- maisua.	Oppilas käyttää ääntään musiikil- lisen ilmaisun vä- lineenä ja osallis- tuu yhteislau- luun.	Oppilas käyttää ääntään musii- killisen ilmaisun välineenä ja osallistuu yhe- teislauluun so- vittaen osuu- tensa osaksi ko- konaisuutta.	Oppilas käyttää ääntään musiikil- lisen ilmaisun vä- lineenä tehtävän ja tilanteen mu- kaisesti sekä yllä- pitää ja kehittää äänenkäyttö- ja laulutaitoaan.
T3 kannustaa oppilasta kehit- tämään edel- leen soitto- ja yhteismusisoin- titaitojaan keho-, rytmii-,	S1–S4	Oppilas kehittää edelleen soitto- ja yhteismusisointi- taitojaan soittaen keho-, rytmii-, melodia- ja sointusointimia.	Soittaminen mu- siikkiryhmän jä- senenä	Oppilas osallistuu soittamiseen konkreettisen ohjauksen alaisena.	Oppilas soittaa keho-, rytmii-, melodia- ja soin- tusoittimia ja osallistuu yhteis- soittoon pyrkien sovittamaan	Oppilas soittaa keho-, rytmii-, melodia- ja soin- tusoittimia ja osallistuu yhe- teissoittoon melko sujuvasti.	Oppilas soittaa keho-, rytmii-, melodia- ja soin- tusoittimia ja osallistuu yhe- teissoittoon su- juvasti.

melodia- ja sointuosoittimin					osuutensa kokonaisuuteen.		
T4 rohkaista oppilasta monipuoliseen musiikkiliikunnalliseen kokemukseen ja ilmaisuun	S1–S4	Oppilas ilmaisee ja tutkii musiikkia musiikkiliikunnallisuuden keinoin.	Musiikkiliikunta	Oppilas osallistuu musiikkia ja liikettä yhdistävään toimintaan ryhmän jäsenenä.	Oppilas sovittaa liikkumistaan musiikkiin ja osallistuu ryhmän jäsenenä musiikkiliikunnalliseen ilmaisuun.	Oppilas sovittaa liikeilmaisuunsa kuulemansa musiikkiin ja ilmaisee musiikkia liikkuen, myös rytmisesti perussykettä seuraten ja ilmaisten.	Oppilas käyttää koko kehon liikettä monipuolisesti ja luovasti musiikin oppimisessa sekä musiikillisessa ilmaisussa ja vuorovaikutuksessa.
T5 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteeluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan	S1–S4	Oppilas kuuntelee ja havainnoi ääniympäristöä ja musiikkia elämyksellisesti sekä kykenee osallistumaan aiheeseen liittyvään keskusteluun.	Ääniympäristön ja musiikin kuuntelu ja siitä keskusteleminen	Oppilas kuuntelee ääniympäristöä ja musiikkia.	Oppilas kuuntelee ääniympäristöä ja musiikkia esittäen kuulemastaan yksittäisiä huomioita.	Oppilas kuuntelee ääniympäristöä ja musiikkia ja osaa kertoa havainnoistaan.	Oppilas kuuntelee ääniympäristöä ja musiikkia keskustellen havainnoistaan sekä perustellen näkemyksiään.
T6 kannustaa oppilasta rakentamaan luovaa suhdetta musiikkiin ja ohjata häntä improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen sekä taiteidenväliseen työskentelyyn	S1–S4	Oppilas rakentaa luovaa suhdetta musiikkiin improvisoiden, sovittoa ja säveltäen sekä työskentelemällä taiteidenvälisesti.	Musiikin luova tuottaminen	Oppilas osallistuu luovan tuottamisen prosessiin.	Oppilas osallistuu luovan tuottamisen prosessiin tuottaen yksittäisiä musiikillisia ideoita yksin tai ryhmän jäsenenä.	Oppilas käyttää musiikillisia tai muita äänellisiä elementtejä kehittämällä ja toteuttaen musiikillisia ideoita yksin tai ryhmän jäsenenä.	Oppilas käyttää musiikillisia tai muita äänellisiä elementtejä kehittämällä ja toteuttaen moninaisia sekä kekseliäitä musiikillisia ideoita yksin tai ryhmän jäsenenä.
T7 ohjata oppilasta musiikin tallentamiseen	S1–S4	Oppilas käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa	Musiikkitekniikan käyttö	Oppilas kokeilee joitakin musiikkitekniikan työ-	Oppilas kokeilee musiikkitekniikan mahdolli-	Oppilas käyttää musiikkitekniikan tarjoamia	Oppilas käyttää monipuolisesti musiikkitekniikoita

ja tieto- ja viestintäteknologian käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monialaisia kokonaisuuksia		musiikin tekemisessä sekä tallentamisessa osana monialaisia kokonaisuuksia.		kaluja opettajan konkreettisten ohjeiden mukaan.	suuksia musiikin tekemisessä itsenäisesti.	mahdollisuuksia omassa tai ryhmän ilmaisussa.	gian tarjoamia mahdollisuuksia omassa tai ryhmän ilmaisussa.
--	--	---	--	--	--	---	--

Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito

T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa	S1–S4	Oppilas tarkastelee musiikkia taiteenlajina ja oppii ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa.	Kulttuurinen osaaminen	Oppilas tunnistaa joitakin tapoja käyttää musiikkia viestimiseen ja vaikuttamiseen. Oppilas tunnistaa joitakin musiikkikulttuureja.	Oppilas tunnistaa joitakin musiikin monista käyttötavoista ja kulttuurisista ilmenemismuodoista ja osaa kertoa havainnoistaan.	Oppilas jäsentää musiikin käyttötapoja ja kulttuurisia ilmenemismuotoja kerroen havainnoistaan.	Oppilas analysoi ja arvioi musiikin käyttötapoja ja kulttuurisia ilmenemismuotoja ja osaa keskustella niistä.
T9 rohkaista ja ohjata oppilasta käyttämään musiikin merkintätapoja, käsitteitä ja terminologiaa musiikillisessa toiminnassa.	S1–S4	Oppilas käyttää musiikin merkintätapoja, käsitteitä ja terminologiaa musiikillisessa toiminnassa.	Musiikillisten käsitteiden ja symbolien käyttö.	Oppilas tunnistaa joitakin musiikin käsitteitä ja symboleja.	Oppilas käyttää yksittäisiä musiikkikäsitteitä, musiikin merkintätapoja ja joitakin musiikkitermejä musiikillisessa toiminnassa.	Oppilas käyttää musiikkikäsitteitä, musiikin merkintätapoja sekä musiikkitermejä musiikillisessa toiminnassa.	Oppilas käyttää ja soveltaa sujuvasti ja tarkoituksenmukaisesti musiikkikäsitteitä, musiikin merkintätapoja ja musiikkitermejä musiikillisessa toiminnassa.

Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa

T10 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin.	S1–S4	Oppilas tunnistaa musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin.		<i>Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan koke-</i>			
--	-------	---	--	--	--	--	--

vinvointiin				<i>muksiaan osana itsearviointia</i>			
T11 ohjata oppilasta huolehtimaan kuulostaan sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	S1–S4	Oppilas huolehtii kuulostaan ja pitää huolta musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta.	Kuulosta sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta huolehtiminen	Oppilas noudattaa annettavia turvallisuusohjeita.	Oppilas ottaa huomioon ääniympäristön turvallisuuteen liittyvät tekijät sekä käyttää laitteita ja soittimia turvallisuusohjeiden mukaisesti.	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia musisointitilanteissa ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuden sekä muut turvalliseen toimintaan liittyvät tekijät.	Oppilas huolehtii vastuullisesti musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta.
Oppimaan oppiminen musiikissa							
T12 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan taitojensa edistymistä suhteessa tavoitteisiinsa.	S1–S4	Oppilas oppii kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettaa tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen sekä arvioi taitojensa edistymistä suhteessa tavoitteisiinsa.	Oppimisen taidot	Oppilas kehittää osaamistaan opettajan tukeamana jollakin musiikillisen osaamisen osa-alueella annetun tavoitteen suuntaisesti.	Oppilas asettaa itselleen ohjattuna musisointiin, musiikkiliikuntaan tai säveltämiseen ja muuhun luovaan tuottamiseen liittyviä tavoitteita, toimii niiden suuntaisesti ja työskentelee niiden suuntaisesti.	Oppilas asettaa ohjattuna itselleen musisointiin, musiikkiliikuntaan tai säveltämiseen ja muuhun luovaan tuottamiseen liittyviä tavoitteita, harjoittelee niiden suuntaisesti sekä arvioi edistymistään suhteessa tavoitteisiinsa.	Oppilas asettaa musisointiin, musiikkiliikuntaan tai säveltämiseen ja muuhun luovaan tuottamiseen liittyviä tavoitteita ja työskentelee niiden mukaisesti. Oppilas arvioi toimintaansa ja mukauttaa työskentelyään tavoitteidensa pohjalta.

Oppilasta ohjataan alusta alkaen oman työskentelynsä arviointiin sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä. On tärkeää, että oppilas näkee oman musiikillisen kehittyksensä ja suhtautuu myönteisesti saamaansa palautteeseen. Arvioinnilla pyritään tukemaan oppilaan itsetuntoa ja antamaan oppilaalle valmiuksia nähdä realistisesti omat musiikilliset valmiutensa. Oppilasta kannustetaan myös toveriarviointiin ja kehittämään toimintaansa ryhmän jäsenenä.